

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 19.12.2007
KOM(2007) 823 galutinis

**EUROPOS KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR
TARYBAI**

dėl su banginių medžiokle susijusių Bendrijos veiksmų

EUROPOS KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl su banginių medžiokle susijusių Bendrijos veiksmų

Įvadas

Dėl intensyvaus banginių išteklių naudojimo ir aplinkos būklės blogėjimo smarkiai sunyko daugybės rūšių banginių populiacijos. Užsitęsęs banginių medžioklei pritariančių ir nepritariančių valstybių diskusijoms, sulėtėjo tarptautinė banginių išteklių išsaugojimo ir valdymo veikla, už kurią atsako Tarptautinė banginių medžioklės komisija (TBMK). Europos Sąjunga kol kas negali panaudoti savo politinių galių TBMK, nes Bendrija dar neturi sutartos vieningos pozicijos.

Įvertinusi dabartinę banginių apsaugos ES ir pasaulyje situaciją, Europos Komisija šiuo komunikatu norėtų pabrėžti, kaip svarbu, kad ES tarptautinėje banginių medžioklės politikoje imtųsi vieningo ir svarbaus dalyvio vaidmens. ES turėtų siekti užtikrinti, kad būtų parengta ir tinkamai įgyvendinta veiksminga tarptautinė banginių apsaugos reguliavimo sistema.

1. TARPTAUTINĖ BANGINIŲ MEDŽIOKLĖS KOMISIJA

1.1. Bendrosios aplinkybės

1. Banginiai, kaip ir delfinai bei jūrų kiaulės, priklauso *Cetacea* būriui. Pasaulyje esama 13 rūšių didžiųjų banginių – mėlynųjų, finvalų, kupročių, grenlandinių, kašalotų, mažųjų ruožuočių, ir dar 68 rūšių mažesnių banginių ir delfinų. Įvairių rūšių banginiai, ypač didieji, jau nuo viduramžių medžiojami Europoje, šiauriniuose vandenyse, kiek vėliau juos pradėta medžioti ir Amerikos žemynuose bei kituose pasaulio, regionuose, taip pat Antarktidoje. Kai kuriose pasaulio dalyse banginių mėsa buvo naudojama maistui. Kiti pagrindiniai iš banginių išgaunami produktai yra ūsai ir ypač aliejus bei taukai – šie buvo naudojami kaip kuras ir mechanizmams sutepti. Intensyviausiai banginiai buvo medžiojami XX amžiaus 6-uoju ir 7-uoju dešimtmečiais – kasmet jų buvo sumedžiojama dešimtys tūkstančių. Todėl praėjusio šimtmečio viduryje daugelis banginių populiacijų smarkiai sumažėjo. Taip pat pavojų banginiams kelia aplinkos būklės blogėjimas, įskaitant klimato kaitą, ir žvejyba, kadangi banginių pasitaiko priegardoje.
2. Tarptautinė banginių medžioklės komisija – tai tarptautinė organizacija, atsakinga už banginių išteklių išsaugojimą ir valdymą. Ji buvo įsteigta 1946 m. gruodžio 2 d. Vašingtone pasirašyta Tarptautinė banginių medžioklės reguliavimo konvencija (toliau – Konvencija). Aktyvėjant ir plečiantis to meto banginių pramonei, Konvencijos tikslas buvo *užtikrinti tinkamą banginių išteklių išsaugojimą ir taip sudaryti sąlygas banginių pramonei nuosekliai vystytis*.

3. TBMK narėmis gali būti tik Konvenciją pasirašiusios valstybės. Pastaraisiais metais Konvencijos šalių sparčiai padaugėjo iki 77, 20 iš jų – ES valstybės narės¹. Likusias valstybes nares Europos Komisija nuolat ragina prisijungti prie Konvencijos.
4. Europos bendrija turi stebėtojo statusą. Europos Komisija 1992 m. priėmė pasiūlymą, skirtą deryboms dėl Bendrijos prisijungimo prie Konvencijos². Tačiau Taryba dar nesiėmė jokių veiksmų šiam pasiūlymui įgyvendinti.
5. TBMK turi peržiūrėti ir jei reikia pakeisti papildomame Konvencijos dokumente nustatytas priemones, kuriomis reguliuojama banginių medžioklė pasaulyje. Šis dokumentas yra pridėtas prie Konvencijos, todėl laikomas neatskiriama jos dalimi, privaloma visoms šalims. Faktiškai Konvencijoje yra nustatyta bendra reguliavimo sistema, o minėtame priede numatytos išsamios banginių medžioklės nuostatos, kuriomis reguliuojamas banginių išteklių išsaugojimas ir naudojimas. Priede nustatytomis priemonėmis be kita ko siekiama visapusiškai apsaugoti kai kurių rūšių banginius, tam tikrus rajonus paskirti banginių rezervatais, apriboti sugauti leidžiamų banginių skaičių ir dydį, nustatyti medžioklės sezonus, koordinuoti mokslinius tyrimus (įskaitant aplinkosaugos srities) ir rinkti informaciją. Siekiant iš dalies pakeisti priedą, tam turi pritarti trys ketvirtadaliai Konvencijos šalių. Pakeitimai per 90 dienų įsigalioja visoms šalims, kurios jiems neprieštaruja. Tokiu būdu priedas buvo iš dalies pakeistas 1982 m. TBMK susitikime – į jį įtraukta nauja pastraipa dėl komercinės banginių medžioklės moratoriumo.
6. TBMK susitinka kartą per metus. 2006 ir 2007 m. susitikimai vyko Sen Kitse ir Nevyje bei Ankoridže, Aliaskoje.
7. Atsižvelgdama į 1972 m. Stokholme vykusioje JT konferencijoje dėl žmogaus aplinkos paskelbtą prašymą, TBMK 1982 m. priėmė komercinės banginių medžioklės moratoriumą, kuris galioja nuo 1985 m. Priimdama šią priemonę, TBMK atsižvelgė ir į tai, kad mokslinė informacija apie banginių išteklius gali būti netiksli, o reikiamus duomenis gauti sunku³.
8. Vienas iš pagrindinių pastarųjų metų TBMK susitikimų klausimų: ar banginių išteklių pakankamai atsikūrė, kad būtų galima panaikinti komercinės banginių medžioklės moratoriumą ir tęsti komercinę medžioklę ją kontroliuojant?
9. Naujų valdymo tikslų ir procedūrų būtinybė buvo pripažinta vos pradėjus TBMK diskusijas apie komercinės banginių medžioklės valdymą ateityje, kai tik įsigaliojo

¹ Airija, Austrija, Belgija, Čekija, Danija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija, Vokietija.

² Komisijos komunikatas Tarybai dėl Tarptautinės banginių medžioklės komisijos veiklos banginiams išsaugoti (COM (92) 316). Į priedą įtrauktas sprendimo, kuriuo Komisijai leidžiama Bendrijos vardu dalyvauti derybose dėl Konvenciją iš dalies keičiančio protokolo, kad EB galėtų tapti Konvencijos šalimi, projektas.

³ Priedo 10 dalies e punkte pateiktas toks tekstas: Nepaisant kitų 10 dalies nuostatų, 1986 m. medžioklės pakrantėje sezonu ir 1985–1986 m. medžioklės giliuosiuose vandenyse sezonais bei vėliau komerciniais tikslais medžiojant visų išteklių banginius sumedžioti leidžiamas banginių kiekis lygus nuliui. Ši nuostata bus nuolat peržiūrima remiantis patikimiausia moksline informacija, o iki 1990 m. Komisija atliks išsamų šio sprendimo poveikio banginių ištekliams vertinimą ir nuspręs, ar pakeisti šią nuostatą ir nustatyti kitus sumedžiojamų banginių skaičiaus apribojimus.

moratoriumas. Todėl buvo imtasi rengti atnaujintą valdymo tvarką. Šia tvarka bus nustatomi sumedžiojamų banginių kiekio apribojimai atsižvelgiant į mokslinius banginių populiacijų duomenis. Ši tvarka buvo priimta 1994 m., tačiau dar nėra taikoma, nes šiuo metu teberengiama atnaujinta valdymo schema. Atnaujinta valdymo schema bus siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi TBMK nuostatų. Joje bus numatyta daug įvairių kontrolės priemonių. Iškelti tokie klausimai, kaip tarptautinių stebėtojų priėmimas į laivus, patikros siekiant užkirsti kelią neteisėtai ir nedeklaruojamai banginių medžioklei, atitikties reikalavimams užtikrinimo priemonės, kontrolės priemonių išlaidų paskirstymas, galimybė tam tikromis sąlygomis panaikinti moratoriumą (pvz., leisti medžioti banginius tik išskirtinėse ekonominėse zonose), gyvūnų gerovės klausimai ir tarptautinė banginių medžioklės mokslo tikslais kontrolė. Tačiau praktiškai parengti atnaujintą valdymo schemą yra sunkus ir prieštaringas darbas, kol kas dar nedavęs konkrečių rezultatų. 2006 m. TBMK plenariniame susitikime pirmą kartą pripažinta, kad atnaujintos valdymo schemas derybos pateko į aklavietę. Tolimesnė TBMK ateitis iš esmės priklauso nuo to, ar bus rasti rengiant schemą iškilusių problemų sprendimai.

1.2. Moratoriumo taikymo išimtys

10. Komerčinės žvejybos moratoriumas netaikomas tradicinei banginių medžioklei, kuri pagal dabartines TBMK nuostatas leidžiama Danijoje (tik Grenlandijoje ir tik finvalų bei mažųjų ruožuočių), Rusijos Federacijoje (tik Sibire ir tik pilkųjų banginių), Sent Vinsente ir Grenadinuose (tik kupročių) ir JAV (Aliaskoje – grenlandinių banginių ir kartais Vašingtono valstijoje – pilkųjų banginių). Nuo pat pradžių TBMK pripažino, kad tradicinė pragyventi skirta banginių medžioklė yra visai kitokio pobūdžio nei komercinė banginių medžioklė. Nacionalinės vyriausybės turi pateikti TBMK įrodymus, kad banginių medžioklė būtina gyventojų kultūriniais ir pragyvenimo poreikiams patenkinti. TBMK, remdamasi mokslinėmis rekomendacijomis, penkeriems metams nustato išteklių, kurių banginius galima medžioti pragyvenimo tikslais, sumedžiojimo apribojimus.
11. Pagal Konvenciją šalys gali teikti prieštaravimus⁴ teisiškai privalomiems sprendimams, pvz. moratoriumams. Norvegija ir Islandija neprivalo laikytis moratoriumo, nes viena jų yra pateikusi prieštaravimą, o kita paprašiusi išlygos, ir abi toliau medžioja banginius savo nuožiūra.
12. Konvencijoje numatyta, kad šalys ir be TBMK patvirtinimo gali vykdyti banginių medžioklę pagal specialius leidimus, nacionalinių institucijų išduotus vadinamaisiais mokslinių tyrimų tikslais. Teisė išduoti šiuos specialius leidimus numatyta 1946 m. Konvencijos VIII straipsnyje⁵. Nors pagal Konvenciją šalys privalo pateikti

⁴ Prieštaravimo procedūra (Konvencijos V straipsnio 3 dalis) smarkiai kritikuojama, nes kritikų nuomone dėl jos TBMK yra bejėgė, tačiau be šios procedūros Konvencija ko gero niekada nebūtų buvusi pasirašyta. Be to, net ir be prieštaravimo teisės vyriausybė galėtų tiesiog pasitraukti iš Konvencijos šalių ir nebūti įpareigota jokiais jos nuostatomis.

⁵ Pagal VIII straipsnio 1–3:1 dalis nepaisant kitų Konvencijos nuostatų susitariančiosios šalies vyriausybė savo piliečiams gali suteikti specialų leidimą užmušti, sugauti arba tirti banginius mokslinių tyrimų tikslais laikantis, pvz., kiekybinių apribojimų ir kitų susitariančiosios šalies vyriausybės nuomone būtinų sąlygų; banginių užmušimas, sugavimas arba tyrimas pagal šio straipsnio nuostatas nepriklauso šios Konvencijos taikymo sričiai. Susitariančiosios šalies vyriausybė nedelsdama praneša Komisijai apie visus suteiktus leidimus. Susitariančiosios šalies vyriausybė gali bet kada panaikinti suteikto leidimo galiojimą. 2. Kiek įmanoma pagal šiuos specialius leidimus sugautų banginių dalys

pasiūlymus TBMK peržiūrėti, tačiau ar suteikti specialų leidimą sprendžia jos pačios. Ši teisė yra viršesnė už visas kitas komisijos taisykles, įskaitant moratoriumą ir rezervatų nuostatas. Pastebėta, kad kai kuriose šalyse užmušti banginiai naudojami ne tik mokslo tikslams. Paaiškėjo, kad Japonija (mažesniu mastu ir Islandija) tariamas mokslines programas daugiausia vykdo Antarktidoje, o užmuštų banginių mėsa tiekia nacionalinei rinkai.

Kadangi tokių Konvencijos nesilaikymo atvejų pasitaiko itin dažnai, moratoriumas iš esmės neturi jokio poveikio banginių medžioklės politikai Japonijoje, Norvegijoje ir Islandijoje.

1.3. Komerčinė banginių medžioklė. Naujausi pokyčiai

13. Nepaisant komercinės banginių medžioklės moratoriumo, pasinaudojant pirmiau aprašytais išimtimis ir toliau sumedžiojama daugybė banginių. Nuo komercinės banginių medžioklės moratoriumo įsigaliojimo 1985–1986 m. sezoną, pritaikius įvairiausias moratoriumo išimtis, buvo užmušta daugiau kaip 29 000 banginių, o metiniai sumedžiojamų banginių kiekiai išaugo. Bendras banginių, sumedžiotų pragyvenimo tikslais, skaičius keturiose minėtose šalyse yra mažesnis⁶. Pagal TBMK pateiktą informaciją 1985–2005 m. taikant šią išimtį buvo iš viso sumedžiota apie 6788 banginių.

Nustatyta, kad 2005–2006 m. sezonu Norvegija sumedžiojo 639 mažuosius ruožuočius, ir artimiausiais keleriais metais ketina smarkiai padidinti sumedžiojamų banginių skaičių. Japonija nuo 1987 m. kasmet išduoda medžioklės moksliniais tikslais leidimų. 2007 m. buvo išduoti leidimai sumedžioti apie 850 Antarktidos mažųjų ruožuočių, 10 finvalų, 220 paprastųjų mažųjų ruožuočių, 50 Braidos ruožuočių, 100 sevalų ir 10 kašalotų. Islandija 2003 m. vėl pradėjo medžioti banginius mokslo tikslais, o 2006 m. – ir komerciniais tikslais⁷. Nuo Islandijos mokslinių tyrimų programos pradžios 2003 m. iš viso buvo sugautas 161 paprastasis mažasis ruožuočius. Be to, 2006 m. Islandija pranešė, kad komerciniais tikslais ketina sugauti 9 finvalus⁸ ir 30 paprastųjų mažųjų ruožuočių.

14. Dėl dvigubų TBMK įgaliojimų, kuriems priklauso ir banginių medžioklės reguliavimas, ir banginių apsauga, ilgainiui labai išsiskyrė pagrindinių banginių medžioklei pritariančių ir nepritariančių valstybių pozicijos. Ši aklavietė trukdo tarptautiniam bendradarbiavimui ir pažangai užtikrinant veiksmingą visų rūšių banginių apsaugą. Banginių medžioklei pritariančios valstybės aktyviai siekė, kad kitos valstybės šalininkės tarptų TBMK narėmis ir būtų galima pasiekti daugumą balsuojant už komercinės banginių medžioklės moratoriumo panaikinimą. 2006 m.

apdorojamos ir gauti produktai panaudojami pagal leidimą išdavusios vyriausybės nustatytas taisykles. 3. Susitariančiosios šalies vyriausybė Komisijos paskirtai įstaigai ne rečiau kaip kartą per metus jai prieinamą informaciją apie banginius ir banginių medžioklę, įskaitant mokslinių tyrimų, atliekamų pagal šio straipsnio 1 dalies ir IV straipsnio nuostatas, rezultatus, perduoda Komisijai.

⁶ Informacijos apie 2008–2012 m. kvotas galima rasti TBMK 59 susitikimo ataskaitoje adresu <http://www.iwcoffice.org>.

⁷ Islandija pasitraukė iš TBMK 1992 m., nes jos teigimu moratoriumas buvo neberekalingas, ir vėl grįžo 2002 m., užsitikrinusi moratoriumo taikymo išlygą. Prisijungimo prie TBMK dokumente Islandija teigė, kad nebykdys komercinės banginių medžioklės iki 2006 m.

⁸ Pasaulio gamtos išsaugojimo sąjungos (PGIS, angl. IUCN) raudonojoje knygoje finvalai priskirti gyvūnų prie išnykimo ribos, kategorijai.

metiniame susitikime Sen Kitse ir Nevyje minėtos šalys turėjo nedidelę persvarą ir buvo priimta aiškinamoji rezoliucija, remianti tariamai „tausų banginių išteklių naudojimą“ – šis terminas plačiai naudojamas netausiam banginių išteklių naudojimui arba komercinei banginių medžioklei pavadinti. Ši deklaracija sukėlė didelį susirūpinimą – paskatino Europos Komisiją iškelti šį klausimą apsvarstyti Taryboje⁹ ir paraginti valstybes nares prisijungti prie TBMK.

15. Be to, Japonija pasiūlė priimti kelerių metų galiojimo sprendimus, pagal kuriuos būtų leidžiama smulki, pakrantėse vykdoma kai kurių rūšių banginių medžioklė¹⁰. Šie pasiūlymai, kuriais siekiama iš dalies pakeisti įpareigojantį Konvencijos priedą, kol kas nesulaukė reikiamos paramos¹¹. Toks priedo pakeitimas būtų tas pats, kaip iš dalies atnaujinti komercinę banginių medžioklę¹², ir reiktų vėl pradėti derybas dėl kvotų.

2. BANGINIŲ APSAUGA BENDRIJOS TEISĖS AKTAIS

16. Pagal EB sutarties 174 straipsnio 1 dalį vienas iš Bendrijos aplinkos politikos tikslų yra remti tarptautinio lygio priemonės, skirtas regionų arba pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti. Tai taikoma ir įvairių rūšių, taip pat banginių, apsaugai pasauliniu lygiu.
17. Todėl Europos bendrija yra įsipareigojusi saugoti banginius ir kitus *Cetacea* būrio gyvūnus ir parengusi aukšto lygio apsaugos teisės aktus, pirmiausia pagal Bendrijos aplinkos politiką.
18. *Cetacea* būriui priklausančios rūšys įtrauktos į Buveinių direktyvos¹³ IV priedą. Visų rūšių banginiai yra griežtai saugomi nuo tyčinio trikdymo, gaudymo arba žudymo Bendrijos vandenyse. Direktyva taip pat draudžiama laikyti, vežti ir parduoti arba išmainyti laukinės gamtos egzempliorius. Pagal šiuos teisės aktus neleidžiama atnaujinti nei vienų išteklių, kurių visa populiacija arba jos dalis aptinkama Bendrijos vandenyse, banginių komercinės medžioklės. Dėl migruojamojo banginių išteklių pobūdžio akivaizdu, kad Buveinių direktyvos tikslus įgyvendinti iki galo būtų galima, tik jei įsigaliojotų panaši tarptautinė reguliavimo sistema.
19. Reglamentu, kuriuo Europos bendrijoje įgyvendinama Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (angl. CITES), draudžiama *Cetacea* būrio gyvūnus įvežti į Bendriją komerciniais tikslais¹⁴. Patikimas apsaugos lygis dar

⁹ Diskusijos 2007 m. vasario 20 d. Aplinkos tarybos susitikime ir 2007 m. kovo 28 d. bei gegužės 2 d. COREPER susitikime.

¹⁰ Žr., pvz., 2006 ir 2007 m. TBMK protokolų santraukas.

¹¹ Siekiant iš dalies pakeisti priedą, pritarti turi trys ketvirtadaliai šalių (Konvencijos III straipsnio 2 dalis).

¹² Tai dažnai pažymi kitos šalys, pvz., Australija (2006 m. suvestinė ataskaita) ir JK (2007 m. žodinė procedūra).

¹³ Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

¹⁴ Reglamentas 338/97/EB dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą, OL L 61, 1997 3 3, p. 1. Taip pat ir Tarybos reglamentu (EEB) 348/81 dėl banginių arba kitų banginių būrio gyvūnų produktų importo bendrųjų taisyklių, jame išvardytus produktus leidžiama importuoti, tik jei jie naudojami ne komerciniais tikslais.

labiau sustiprintas EB jūrų strategija¹⁵ bei neseniai pasiūlyta Jūrų strategijos direktyva¹⁶, kuria tikimasi stiprinti banginių apsaugą Bendrijoje siekiant bendro tikslo – geros jūrų ir vandenynų aplinkos būklės.

Todėl pagrindinis su banginiais susijęs Bendrijos aplinkos politikos tikslas – užtikrinti kuo griežtesnę jų apsaugą. Minėtais aplinkos teisės aktais nuodugniai suderinamos šios srities taisyklės ir užtikrinama aukščiausio lygio apsauga.

Be to, pagal bendrąją žuvininkystės politiką (BŽP) gyvųjų jūrų išteklių išsaugojimas yra išskirtinė Bendrijos kompetencija¹⁷. *Cetacea* būrio gyvūnai priklauso „gyvųjų gyvūnų“ kategorijai, todėl patenka į EB sutarties I priedo taikymo sritį ir jiems taikomi jos 33 ir 38 straipsniai¹⁸. Be to, Tarybos reglamente dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką¹⁹ teigiama, kad BŽP taikymo sričiai priklauso ir gyvųjų vandens išteklių išsaugojimas, valdymas bei naudojimas. Tuo remdamasi, Bendrija yra sudariusi žuvininkystės susitarimų, išimtinai arba iš dalies taikomų jūrų žinduoliams²⁰. Taip pat *Cetacea* būrio gyvūnams taikomi ir pagal BŽP priimti antrinės teisės aktai, skirti žuvininkystės susitarimais nustatytiems tarptautiniams įpareigojimams įgyvendinti ir banginiams atviroje jūroje apsaugoti²¹.

20. Remiantis EB sutarties 6 straipsniu aplinkos reikalavimai įtraukti į BŽP apibrėžtį ir įgyvendinimo sritį. Šio principo pavyzdys – Reglamentas 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių. Šiuo reglamentu numatyta, kad griežta *Cetacea* būrio gyvūnų apsauga, kurios Bendrijos vandenyse jau buvo pasiekta Buveinių direktyva, būtų taikoma ir Viduržemio jūros atviriesiems vandenims²².
21. Europos bendrijos priimtomis teisinėmis priemonėmis siekiama užtikrinti aukščiausio lygio banginių apsaugą. Jos nebus sėkmingos, jei Bendrija jų neparems suderintais tarptautiniais veiksmais, skirtais ir veiksmingai tarptautinei banginių apsaugos reguliavimo sistemai užtikrinti.
22. Šiuo metu trūksta ne tik kryptingos šios srities strategijos, bet ir vieningo požiūrio į banginių medžioklę, todėl ES turi panaudoti visą savo politinį ir ekonominį autoritetą, kad pasipriešintų pagrindinių banginių medžioklės valstybių daromai įtakai žuvininkystės ir banginių medžioklės politikai kitose šalyse – pirmiausia

¹⁵ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos parlamentui *Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija*, COM(2005) 504 galutinis.

¹⁶ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, pasiūlymas, COM(2005) 505 galutinis.

¹⁷ Žr., pvz., bylas C-141/78 [1979] Rink. 2923 (6 dalį) ir C-804/79 [1981] Rink. 1045 (17 dalį).

¹⁸ Žr. EB sutarties 32 straipsnio 3 dalį.

¹⁹ Tarybos reglamentas 2371/2002/EB, OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

²⁰ Žr., pvz., Tarybos sprendimą 2005/938/EB dėl Susitarimo dėl tarptautinės delfinų apsaugos programos patvirtinimo Europos bendrijos vardu, OL L 348, 2005 12 30, p. 26.

²¹ Žr. Tarybos reglamentą (EB) 973/2001, nustatantį tam tikras tolimos migracijos žuvų rūšių išteklių apsaugos technines priemones (OL L 137, 2001 5 19, p. 1) ir Tarybos reglamentą (EB) 1936/2001, nustatantį tam tikrų tolimos migracijos žuvų rūšių žvejybos kontrolės priemones (OL L 263, 2001 10 3, p. 1).

²² OL L 36, 2007 2 8, p. 6. Žr. 9 konstatuojamąją dalį ir 3 straipsnio 1 dalį dėl saugomų rūšių bei 1 straipsnio 1 dalį dėl taikymo srities (į taikymo sritį įtraukiami ir Viduržemio jūros atvirieji vandenys, kurie nepriklauso Buveinių direktyvos taikymo sričiai).

Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR). Priėmus Bendrijos poziciją šioje srityje, būtų galima banginių medžioklės klausimą įtraukti į daugiašalių susitikimų (pvz., bendrosios lengvatų sistemos arba Kotonu susitarimo šalių) arba dvišalių susitikimų (pvz., kuriuose Bendrijai atstovauja Europos Komisijos delegacijos) darbotvarkes.

23. Taip pat ES galėtų glaudžiau bendradarbiauti su kaimyninėmis valstybėmis Norvegija ir Islandija, kurios toliau medžioja banginius netoli Bendrijos vandenu²³, ir pabandyti paveikti jų banginių medžioklės politiką. Jei dabartinė padėtis nepakis, greičiausiai bus pakenkta Buveinių direktyva saugomų banginių išteklių būklei. Bendrijos veiksmai galėtų padėti atkreipti didesnę TBMK diskusijų dalyvių dėmesį į Atlanto banginių išteklių apsaugą. Naujas diskusijų aspektas papildytų jau seniai pradėtus ir labai svarbius svarstymus dėl Pietų pusrutulyje taikomų priemonių (Japonijos mokslinių tyrimų programos Antarktidoje, siūlomų rezervatų Pietų Atlante ir kt.).
24. Kad šie klausimai būtų sprendžiami kuo veiksmingiau, būtina konkreti ES pozicija. Tai kad jos trūksta TBMK – svarbiame aplinkos forume, kuriame svarstomi Bendrijos kompetencijos klausimai, nėra normalu, todėl padėti būtina keisti.
25. Neseniai priimtoje Europos Sąjungos jūrų politikoje²⁴ pripažįstama, kad ir ES santykiuose su tarptautinėmis institucijomis turi būti laikomasi Europos jūrų reikalų integravimo principo. Todėl kad galėtų kuo veiksmingiau spręsti jūrų problemas, įskaitant banginių apsaugos klausimą, Europos Komisija sieks suvienyti Europos interesus ir priimti darnią ES poziciją pagrindiniuose tarptautiniuose forumuose.
26. Laikantis vieningo atstovavimo Bendrijai tarptautiniu lygiu principo būtina, kad valstybės narės, rengdamosi kitiems TBMK susitikimams, Taryboje apsvaistytų ir priimtų ES poziciją. Kadangi Bendrijos stebėtojo statusui būdingi tam tikri apribojimai, laikantis EB sutarties 10 straipsnyje išreikšto lojalaus bendradarbiavimo principo šią poziciją valstybės narės TBMK turi išreikšti vieningai, laikydamosi Bendrijos interesų²⁵. Labai svarbu ir kad likusios 7 valstybės narės, dar nepriklausančios TBMK šalims, paspartintų prisijungimo procedūras. Jos sustiprintų nedidelę banginių medžioklei nepritariančių šalių persvarą, atgautą 2007 m. TBMK susitikime.

3. IŠVADOS

27. TBMK nustatytas komercinės banginių medžioklės draudimas, kuriuos siekiama užtikrinti banginių išteklių atsikūrimą, atitinka Bendrijos politikos tikslus. Tačiau nors Bendrijoje taikoma pakankamai visapusiška apsaugos sistema, tarptautiniu lygiu jos trūksta.

²³ Norvegija ir Islandija įsteigė regioninę žinduolių valdymo organizaciją (Šiaurės Atlanto jūrų žinduolių komisija). Buveinių direktyva neįtraukta į Europos ekonominės erdvės susitarimo priedą, skirtą aplinkos klausimams.

²⁴ COM (2007) 575.

²⁵ Sujungtos bylos 3, 4 ir 6/76 Kramer (42 ir 45 dalys), 1993 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo nuomonė 2/91 (37 dalis), Byla C-266/03 *Komisija prieš Liuksemburgą* (57 ir 58 dalys) ir Byla C-433/03 *Komisija prieš Vokietiją* (63 ir 64 dalys).

28. Kadangi dėl įvairių išlygų ir teikiamų prieštaravimų komercinės banginių medžioklės moratoriumas taikomas nepakankamai veiksmingai ir trūksta banginių medžioklės mokslo tikslais reguliavimo taisyklių – šiuo metu jai netaikoma jokia tarptautinė valdymo reguliavimo sistema, – komercinės banginių medžioklės moratoriumas nebeatitinka paskirties²⁶.
29. Tinkamos ilgalaikės geresnio banginių medžioklės reguliavimo strategijos taikymo sričiai iš esmės turėtų priklausyti visų tipų banginių medžioklės veikla, kuriai šiuo metu taikomi skirtingos teisinės Konvencijos nuostatos – komercinė, mokslinė, pateiktu prieštaravimu arba išlyga pagrįsta (atitinkamai Norvegijos ir Islandijos atvejai) bei tradicinė pragyventi skirta banginių medžioklė. Būtina apsvarstyti ir griežtos atitikties taisyklėms kontrolės, priežiūros ir ataskaitų teikimo klausimus.
30. Todėl pagrindinis ilgalaikis Bendrijos tikslas turėtų būti užtikrinti, kad būtų nustatyta veiksminga tarptautinė visapusiškos banginių apsaugos reguliavimo sistema. Šiuo tikslu Bendrija turėtų siekti sustiprinti TBMK šalių bendradarbiavimą ir padidinti jų veiklos veiksmingumą. Bendrija turėtų siekti padėti TBMK išspręsti susidariusią krizę: remdamasi *inter alia* valstybių narių turima neįkainojama mokslinė informacija, ji galėtų įvertinti iki šiol atliktą atnaujintos valdymo tvarkos ir atnaujintos valdymo schemos rengimo darbą bei praeityje pateiktus pasiūlymus, kuriais siekiama išspręsti Konvencijos šalių prieštaras.
31. Tik veikdamos drauge ir parengusios vieningą Bendrijos poziciją, valstybės narės turės galimybę užtikrinti, kad būtų parengta ir įgyvendinta tinkama ir griežta tarptautinė banginių apsaugos reguliavimo sistema. Šiuo tikslu Komisija pateiks Tarybai atitinkamo sprendimo pasiūlymą.

²⁶ Kaip pažymėjo kelios šalys, 2007 m. TBMK susitikime Japonijos pareikštas pasiūlymas laipsniškai sumažinti banginių gaudymą mokslo tikslais, jei būtų priimtas jos siūlomas pakeitimas dėl smulkiosios banginių medžioklės pakrantėse, tik patvirtina, kad visų tipų banginių medžioklės veikla yra tarpusavyje susijusi. Kitos šalys primygtinai siūlo gaudant banginius iš tiesų mokslo tikslams jų neužmušti.